

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

з дисципліни

**Облік і аудит**

|                                                                    |                           |
|--------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| рівень вищої освіти                                                | перший (бакалаврський)    |
| галузь знань                                                       | 24 «Сфера обслуговування» |
| спеціальність                                                      | 242 «Туризм»              |
| освітня програма                                                   | «Туризм»                  |
| спеціалізація                                                      | _____                     |
| вид дисципліни                                                     | обов'язкова               |
| факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу |                           |

Укладач: к.е.н, доц. Євтушенко О.В.

## **1. Навчальний контент:**

### ***Розділ 1. Основи бухгалтерського обліку.***

#### *Тема 1. Сутність і значення бухгалтерського обліку як основи підприємницької діяльності, його предмет і метод*

Сутність і значення бухгалтерського обліку як основи підприємницької діяльності, його функції та завдання. Види обліку. Вимірники, що застосовуються в обліку.

Предмет бухгалтерського обліку і його об'єкти. Класифікація об'єктів обліку за матеріальним і правовим аспектами (складом і розміщенням, джерелами їх формування та цільовим призначенням).

Метод бухгалтерського обліку та його основні елементи.

Принципи бухгалтерського обліку за Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

Порядок регулювання бухгалтерського обліку. Стандарти бухгалтерського обліку.

Особливості і характеристика підприємств готельно-ресторанного господарства як об'єкта бухгалтерського обліку та нормативно-правові документи, які регулюють їх діяльність. Передумови здійснення діяльності підприємств готельно-ресторанного господарства. Склад інформації необхідної для управління господарською діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Основні принципи організації бухгалтерського обліку підприємств готельно-ресторанного господарства.

#### *Тема 2. Бухгалтерський баланс*

Бухгалтерський баланс, його зміст і побудова. Зміст статей балансу за П(С)БО 2 «Баланс». Терміни, що використовуються в П(С)БО2 «Баланс». Характеристика статей балансу.

Вплив господарських операцій на зміни у балансі. Типи змін.

Значення бухгалтерського балансу.

#### *Тема 3. Система рахунків бухгалтерського обліку та подвійний запис*

Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст, побудова. Класифікація рахунків та їх характеристика. Порядок записів на активних і пасивних рахунках. План рахунків, його структура та зв'язок з балансом.

Подвійний запис, його сутність і значення. Кореспонденція рахунків.

Характеристика синтетичних і аналітичних рахунків бухгалтерського обліку та взаємозв'язок між ними.

Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотні відомості за рахунками синтетичного й аналітичного обліку.

#### *Тема 4. Первинне спостереження та документація, вартісне вимірювання - оцінка та калькуляція*

Загальні поняття про первинне спостереження й облікові документи за Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Бухгалтерські документи, їх роль та значення. Класифікація документів. Вимоги до змісту, структури й оформлення документів. Зберігання документів. Виправлення помилок у документах. Організація документообігу.

Поняття оцінки об'єктів бухгалтерського обліку. Види оцінок та їх визначення. Вибір методики оцінки.

Калькуляція та її значення у формуванні собівартості і ціни об'єктів обліку.

Інвентаризація та її значення в контролі за власністю.

Облікові регістри. Поняття та роль облікових регістрів. Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» про облікові регістри. Правила ведення облікових регістрів. Способи виправлення помилок в облікових регістрах.

Форми бухгалтерського обліку, їх сутність. Книжкова (журнальна) форма бухгалтерського обліку та її характеристика. Загальна характеристика інших форм бухгалтерського обліку.

## ***Розділ 2. Бухгалтерський облік на туристичних підприємствах.***

### ***Тема 5. Облік необоротних активів***

Поняття необоротних активів, їх склад і значення в готельно-ресторанній діяльності. Класифікація необоротних активів.

Визначення, визнання і оцінка основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби». Документування господарських операцій з руху основних засобів і їх облік. Поняття та методи нарахування зносу (амортизації) основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби».

Інвентаризація основних засобів.

Визначення, визнання і оцінка нематеріальних активів за П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» і їх значення в підвищенні ефективності діяльності підприємств готельно-ресторанного господарства. Документування господарських операцій з руху нематеріальних активів. Облік нематеріальних активів.

Поняття фінансових інвестицій, їх визначення та визнання за П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції». Класифікація фінансових інвестицій та їх значення в розвитку готельно - ресторанної діяльності.

Характеристика інших необоротних активів.

### ***Тема 6. Облік виробництва і надання готельних послуг***

Витрати, що формують готельні послуги, їх структура. Визнання витрат. Класифікація витрат і їх вплив на організацію бухгалтерського обліку. Прямі витрати готелів. Загальновиробничі витрати і їх розподіл. Система рахунків на виробництво готельних послуг. Організація аналітичного обліку витрат на виробництво. Методи обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості готельних послуг. Облік витрат за статтями калькуляції в готелях (облік витрат по сертифікації та ліцензуванню, облік інших витрат). Облік витрат допоміжних підрозділів готелю. Облік собівартості виробництва і надання готельних послуг.

Облік адміністративних витрат, витрат на збут і інших витрат операційної діяльності. Облік фінансових і інших витрат.

### ***Тема 7. Облік діяльності ресторанів і кафе як підрозділів готельного господарства***

Поняття і форми організації діяльності ресторанів і кафе готелів.

Визначення та визнання запасів за П(С)БО 9 «Запаси», їх значення в діяльності ресторанів і кафе. Оцінка запасів. Класифікація запасів.

Оцінка товарів і сировини та ціноутворення в ресторанах і кафе. Характеристика рахунка з обліку товарних запасів. Документальне оформлення та облік надходження продуктів, товарів і тари.

Методи обліку витрат на виробництво власної продукції в ресторанах і кафе. Документальне оформлення вибуття і продажу власної продукції і купованих товарів за готівку та за безготівковим розрахунком. Документальне оформлення списання псування цінностей та іншого вибуття. Облік товарів і тари в місцях зберігання. Звітність матеріально відповідальних осіб (комірників, барменів, кухарів). Порядок складання, перевірки звітів матеріально-відповідальних осіб. Організація синтетичного та аналітичного обліку виробництва власної продукції та купованих товарів.

Собівартість реалізованої продукції ресторанів і кафе.

Інвентаризація товарів і тари на підприємствах. Порядок проведення та документальне оформлення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей.

Визначення результатів інвентаризації.

Поняття та класифікація малоцінних і швидкозношуваних предметів, документування господарських операцій з їх руху та облік.

### *Тема 8. Облік грошових коштів, розрахунків*

Порядок ведення касових операцій та їх документальне оформлення. Порядок ведення касової книги, перевірка та прийняття касового звіту в бухгалтерії. Облік касових операцій. Інвентаризація каси. Поняття і облік грошових коштів у дорозі та контроль за їх надходженням.

Порядок відкриття рахунків в банках. Документальне оформлення операцій на поточному рахунку в банку. Виписки банку. Облік операцій на рахунках у банках.

Характеристика основних форм безготівкових розрахунків.

Визначення та визнання дебіторської заборгованості за П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Облік розрахунків з покупцями та замовниками й іншими дебіторами. Облік резервів сумнівних боргів.

Порядок видачі коштів у підзвіт Відшкодування витрат на відрядження. Складання звіту про використання підзвітних сум й облік розрахунків з підзвітними особами.

Розрахунки з відшкодування матеріальних збитків.

### *Тема 9. Облік власного капіталу*

Види капіталу та їх характеристика. Формування власного капіталу підприємств, які надають готельні послуги. Облік статутного капіталу. Облік пайового та інших видів капіталу.

Облік забезпечення зобов'язань. Цільове фінансування та цільові надходження.

### *Тема 10. Облік зобов'язань*

Облік зобов'язань. Визначення та визнання зобов'язань за П(С)БО 11 «Зобов'язання». Класифікація зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань. Облік поточних зобов'язань підприємств готельного господарства. Облік розрахунків з постачальниками і іншими кредиторами.

Облік розрахунків з оплати праці працівників готельного господарства та ресторанів і

кафе. Види та форми оплати праці. Документальне оформлення особового складу, робочого часу і виробітку. Документальне оформлення розрахунків з оплати праці. Види і порядок утримань із заробітної плати.

Облік нарахувань до фондів соціального страхування.

### *Тема 11. Облік доходів та фінансових результатів підприємств готельно-ресторанного господарства*

Основні принципи обліку доходів в підприємствах готельно-ресторанного господарства. Формування й облік доходів закладів готельного господарства. Основні вимоги до визнання, складу й оцінки доходів згідно з П(С)БО 15 «Дохід». Класифікація доходів. Доходи від діяльності готельного господарства та ресторанів і кафе. Документальне оформлення доходів від надання готельних послуг. Документальне оформлення доходів від реалізації продукції ресторанів і кафе. Документальне оформлення інших видів доходів від надання готельних послуг. Рахунки для обліку доходів.

Поняття і порядок формування, фінансових результатів. Характеристика рахунків з обліку фінансових результатів. Облік фінансових результатів. Порядок розподілу й використання прибутку.

### *Тема 12. Фінансова звітність та її основні показники*

Фінансова звітність. Склад, призначення фінансової звітності та порядок її складання. Характеристика П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 2 «Баланс», П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», П(С)БО 20 «Консолідована фінансова звітність». Звіт про рух грошових коштів за П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» і його значення. Звіт про власний капітал за П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал».

Використання показників фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.

### **Рекомендована література**

#### **Основна література**

1. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996 – Ч. IV. Зі змінами та доповненнями, внесеними України від 15.05.2002 р. № 1707 – III, від 22.0.6.2000 р. № 1829 – III // «Галицькі контракти» / «Дебет – Кредит».
3. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 року № 1775 – III // Відомості Верховної Ради України. – 2000р. – № 36 – С. 299.
4. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023 – XII // Відомості Верховної Ради України. - 1991. № 30. Ст. 379.
5. Верига Ю. А. Бухгалтерський облік: нормативно-правові документи. Коментар : навч. посіб. / Ю. А. Верига, Г.І. Зима – К. : Центр навч. л-ри, 2009. – 656 с.
6. Про заповнення форми державної статистичної звітності з питань туризму та інструкцій щодо їх заповнення: Наказ Державного комітету статистики України від 4 березня 1998 р. № 96 .
7. Про затвердження форм Зведеного розрахунку суми земельного податку, довідки до уточненого розрахунку та Порядок їх подання № 434 // Вісник податкової служби України. – 2001. – №45

8. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті: Постанова Міністерства транспорту України від 5.02.2001 р. № 65.
9. Балченко З. А. «Бухгалтерський, фінансовий облік на підприємствах сфери послуг (туристичні фірми та готельне господарство)»: Практикум. / З. А. Балченко, І. В. Балченко, С. О. Балченко. – К., 2004. – 175 с.
10. Балченко З. А. Бухгалтерський, фінансовий облік на підприємствах сфери послуг (торговельні підприємства, що входять в туристичні та готельні комплекси): практикум./ З. А. Балченко, І. В. Балченко, С. О. Балченко. – К. – 2002р. – с.156.
11. Бухгалтерський облік в Україні : навч. посібник. за ред. Р. Л. Хом'яка. –3-тє вид., доп. і перероб. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр "ІНТЕЛЕКТ+" Інституту післядипломної освіти); Інтелект-Захід. 2014. – 912 с.
12. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік в громадському харчуванні : навч. посіб. Ф. Ф. Бутинець, Л. М. Янчева, О. М. Глушук та ін. – Житомир: ПП Рута. 2002. – 439 с.
13. Ільїна С. Б. Основи аудиту : навч.-практ. посіб. С. Б. Ільїна– К.: Кондор. 2013. – 378 с.
14. Король С. Я. Бухгалтерський облік у готельному господарстві / С. Я. Король – К., 2005. – 353 с.
15. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник. / О. В. Лишиленко – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Центр учбової літератури. 2013. – 670 с.
16. Мех Л. Порядок документального оформлення, обліку і оподаткування готельних послуг / Л. Мех // Галицькі контракти. – 2001. – № 24. – С. 21–29.

#### Допоміжна література

1. Балченко З. А. Облік реалізації готельних послуг за новим планом рахунків / З.А. Балченко, І.В. Башенке. С.О. Балченко // Все про бухгалтерський облік . – 2000. – № 99 – С.10 – 15.
2. Балченко З. А. Бухгалтерський, фінансовий облік на підприємствах сфери послуг (туристичні фірми та готельне господарство) : практикум. З. А. Балченко, І. В. Балченко, С. О. Балченко. – К. : – 2004. – 175 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у громадському харчуванні : навч. посіб. Ф. Ф. Бутинець, Л. М. Янчева, О. М. Глушук та ін. – Житомир. : ПП Рута. 2002 . – 439 с.
4. Бородин В. В. Ресторанно-гостиничний бізнес: учет, налоги, маркетинг, менеджмент. В. В. Бородин – М. : Книжный мир. 2001. – 165 с.
5. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні : навч. посіб. С. Ф. Голов – Дніпропетровськ. ТОВ Баланс-клуб. 2000. – 766 с.
6. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко – К.: Лібра. 2001. – 839 с.
7. Каримов В. Б. Производственный учет в туристических организациях : Учебно-практич. пособие / В. Б. Каримов, Р. А. Сухов . – М. : Дашков и К. 2000. – 98с.
8. Король С. Особливості організації та ведення бухгалтерського обліку підприємствами готельної інструкції / С. Король // Вісник податкової служби України. – 2001. – №37. – С. 36 – 48.
9. Крысенко Т. Налоговый и бухгалтерский учет операций по представлению туристических услуг/ Т. Крысенко // Бухгалтерия, налоги, бизнес. 2000. – № 45.
10. Папырина О. Учет деятельности туристических агентов / О. Папырина // Баланс - 2000. – № 18. – С. 23–27.
11. Яновская Н. Туризм, организация и учет / Н. Яновская, С. Филатов. – Харьков. Фактор. – 2002. – 216 с.

## 2. Плани практичних(семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

### Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

| № з/п | Назва теми                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | <b>Сутність і значення бухгалтерського обліку як основи підприємницької діяльності, його предмет і метод</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С. 11 задача 1.1 |
| 2     | <b>Бухгалтерський баланс</b><br>Блакита Г.В. Бухгалтерський облік. Практикум. Навч. посіб.-К.: Центр учбової літератури, 2010.-152с.<br>задача 1.2,1.3                                                                                                         |
| 3.    | <b>Система рахунків бухгалтерського обліку та подвійний запис</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.16 задача 1.1 варіант 2, 1.2 варіант 1, задача 2.1        |
| 4     | <b>Первинне спостереження та документація, вартісне вимірювання - оцінка та калькуляція</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.20 задача 1.3                   |
| 5     | <b>Облік необоротних активів</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.34 задачі П.3.1, П.3.2.                                                                    |
| 6     | <b>Облік виробництва і надання готельних послуг</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.39 задачі П.3.3                                                         |
| 7     | <b>Облік діяльності ресторанів і кафе як підрозділів готельного господарства</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.45 задачі 3.1 - 3.4.                       |
| 8     | <b>Облік грошових коштів, розрахунків</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.58 задача 4.4                                                                     |
| 9     | <b>Облік власного капіталу</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.67 задача 6.1                                                                                |
| 10    | <b>Облік зобов'язань</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.72 задача П 7.1                                                                                    |
| 11    | <b>Облік доходів та фінансових результатів підприємств готельно-ресторанного господарства</b>                                                                                                                                                                  |

|    |                                                                                                                                                                                                            |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.75 задача П 7.3                                                            |
| 12 | <b>Фінансова звітність та її основні показники</b><br>Блакита Г. В. Бухгалтерський облік. Практикум. навч. посіб./ Г. В. Блакита. – К. : Центр учбової літератури, 2010. –152 с.<br>С.101 наскрізна задача |

### Завдання для самостійної роботи

На основі вивченого теоретичного матеріалу виконати наступні завдання з практикуму: Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах сфери послуг (туристичні фірми та готельне господарство). Практикум: збірник ситуаційних та творчих завдань за ред. З.А. Бальченко. – К. : Видавництво Семенко Сергія, 2004. – 176 с.

| № з/п | Види, зміст самостійної роботи                                                                                                                         |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Сутність і значення бухгалтерського обліку як основи підприємницької діяльності, його предмет і метод<br>С. 7 : завдання 1.1.1., С.10 : завдання 1.1.3 |
| 2     | Бухгалтерський баланс<br>С.11 : ситуаційне завдання № 1–3                                                                                              |
| 3     | Система рахунків бухгалтерського обліку та подвійний запис<br>С. 15 : завдання 1.2.4 варіант № 1                                                       |
| 4     | Первинне спостереження та документація, вартісне вимірювання - оцінка та калькуляція<br>С.16 : завдання 1.2.5 (варіант № 1), 1.2.6                     |
| 5     | Облік необоротних активів<br>С. 16 : завдання 1.2.5 варіант № 2                                                                                        |
| 6     | Облік виробництва і надання готельних послуг<br>С. 18. : завдання з 1.2.1 по 1.2.11                                                                    |
| 7     | Облік діяльності ресторанів і кафе як підрозділів готельного господарства<br>С.43 : № 1.3.2 (наскрізне завдання)                                       |
| 8     | Облік грошових коштів, розрахунків<br>С.47 : № 1.3.3 (наскрізне завдання)                                                                              |
| 9     | Облік власного капіталу<br>С.59 : № 1.4.3 (варіант 2)                                                                                                  |
| 10    | Облік зобов'язань<br>С.60 : № 1.4.4 (варіант 1), 1.4.5                                                                                                 |
| 11    | Облік доходів та фінансових результатів підприємств готельно-ресторанного господарства<br>С.78 : завдання з 2.2.1 по 2.2.6, С. 89 з № 2.3 по № 2.6     |
| 12    | Фінансова звітність та її основні показники<br>С.62 : завдання з 1.4.7 по 1.4.11                                                                       |
| 13    | Індивідуальне завдання – розрахункова контрольна робота                                                                                                |

**3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:**

#### Розрахункова контрольна робота для студентів

Згідно з навчальним планом студенти денної та заочної форм навчання виконують одну контрольну роботу з дисципліни «Бухгалтерський облік туристичної діяльності».

Метою виконання роботи є виявлення теоретичних знань студентів із дисципліни, а також вмінь застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань.

Варіант контрольної роботи визначається кожному студенту викладачем у відповідності до порядкового номера студента у журналі.

Контрольна робота проводиться за практикумом: Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах сфери послуг (туристичні фірми та готельне господарство). Практикум: збірник ситуаційних та творчих завдань (за ред. З. А. Бальченко). – К. : Видавництво Семенко Сергія, 2004. -176 с.

|                   |                   |                   |
|-------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Варіант 1</b>  | <b>Варіант 12</b> | <b>Варіант 23</b> |
| завдання 1.2.13;  | завдання 3 с. 36; | завдання 1.4.5    |
| <b>Варіант 2</b>  | <b>Варіант 13</b> | <b>Варіант 24</b> |
| завдання 1.2.12;  | завдання 2 с. 36; | завдання 1.4.6    |
| <b>Варіант 3</b>  | <b>Варіант 14</b> | <b>Варіант 25</b> |
| завдання 1.2.14;  | завдання 3 с. 36  | завдання 1.4.7    |
| <b>Варіант 4</b>  | <b>Варіант 15</b> | <b>Варіант 26</b> |
| завдання 1.2.15;  | завдання 2 с. 36; | завдання 1.4.8    |
| <b>Варіант 5</b>  | <b>Варіант 16</b> | <b>Варіант 27</b> |
| завдання 1.2.11;  | завдання 3 с. 36; | завдання 1.4.9    |
| <b>Варіант 6</b>  | <b>Варіант 17</b> | <b>Варіант 28</b> |
| завдання 1.2.3;   | завдання 2 с. 36; | завдання 1.4.10   |
| <b>Варіант 7</b>  | <b>Варіант 18</b> | <b>Варіант 29</b> |
| завдання 1.2.5;   | завдання 3 с. 36; | завдання 1.4.11   |
| <b>Варіант 8</b>  | <b>Варіант 19</b> | <b>Варіант 30</b> |
| завдання 5 с. 12; | завдання 2 с. 36; | завдання 1.4.6    |
| <b>Варіант 9</b>  | <b>Варіант 20</b> | <b>Варіант 31</b> |
| завдання 1.2.7;   | завдання 3 с. 36; | завдання 1.4.10   |
| <b>Варіант 10</b> | <b>Варіант 21</b> | <b>Варіант 32</b> |
| завдання 1.2.13;  | завдання 2 с. 36; | завдання 1.4.9    |
| <b>Варіант 11</b> | <b>Варіант 22</b> | <b>Варіант 33</b> |
| завдання 1.2.11;  | завдання 3 с. 36; | завдання 1.4.7    |

Контрольна робота повинна містити наступні обов'язкові складові:

- Титульний аркуш, який повинен містити такі елементи: назву міністерства, найменування вищого навчального закладу; назву факультету; назву кафедри; назву навчальної дисципліни та вид виконуваної роботи; ПІБ автора; номер варіанта; номер академічної групи; ПІБ, посаду, науковий ступінь викладача; місто і рік виконання роботи.
- Основна частина – вирішення задач, яке повинно бути повним, обґрунтованим.
- Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Обов'язковим є наведення списку використаних джерел інформації, кількість яких становить близько 5 найменувань.

Контрольна робота подається у встановлені терміни.

1. Накреслити схеми рахунків Т-подібної форми, записати наведені суми залишків відповідно по дебету чи кредиту рахунка.

Записати в схеми рахунків по операціях туристичної фірми «Вектор» суми залишків за даними балансу на 31 січня р.:

|                                     |                |
|-------------------------------------|----------------|
| Основні засоби                      | 97 100         |
| Виробничі запаси (матеріали)        | 42 280         |
| Поточний рахунок в банку            | 26 120         |
| Розрахунки з оплати праці           | 14 000         |
| Статутний капітал                   | 109 200        |
| Фінансові результати (прибуток)     | 6000           |
| Короткострокові кредити банку       | 16 800         |
| Заборгованість бюджету за податками | 15 000         |
| <b>Баланс</b>                       | <b>326 500</b> |

ГОСПОДАРСЬКІ ОПЕРАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ «ВЕКТОР» ЗА ЛЮТИЙ 2012Р., ГРН.

|    |                                                                                                |              |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1  | Одержано в касу з поточного рахунка                                                            | 1800         |
| 2  | Видана з каси заробітна плата працівникам                                                      | 10 680       |
| 3  | Видано з каси під звіт на господарські витрати                                                 | 580          |
| 4  | Списані витрати підзвітних сум на виробництво                                                  | 520          |
| 5  | Прийняті в касу залишки підзвітних сум                                                         | 60           |
| 6  | Внесено на поточний рахунок залишок грошей в касі                                              | 8200         |
| 7  | Надійшли на склад від постачальників матеріали — 13 600, крім того ПДВ — 2720                  | 16 320       |
| 8  | Зараховано на поточний рахунок кредит банку                                                    | 20 000       |
| 9  | Відпущено на виробництво зі складу матеріали                                                   | 16 000       |
| 10 | Перераховано з поточного рахунку погашення заборгованості постачальникам за матеріали          | 15 000       |
| 11 | Перераховано з поточного рахунка в погашення заборгованості банку по короткострокових кредитах | 6000         |
|    | <b>Разом</b>                                                                                   | <b>95160</b> |

2. Записати в схеми рахунків по операціях ТОВ «Рута» початкові залишки за статтями балансу:  
БАЛАНС ТОВ «РУТА» НА 30 ЧЕРВНЯ Р.

| Актив                           |           | Пасив                               |           |
|---------------------------------|-----------|-------------------------------------|-----------|
| Статті                          | Сума, грн | Статті                              | Сума, грн |
| Основні засоби                  | 1 138 200 | Статутний капітал                   | 1 300 000 |
| Знос основних засобів           | 3 600     | Прибуток                            | 59 000    |
| Матеріали                       | 194 000   | Заборгованість банку за кредитами   | 40 000    |
| Поточний рахунок в банку        | 95 000    | Заборгованість бюджету за податками | 20 000    |
| Заборгованість підзвітних осіб  | 200       | Заборгованість з оплати праці       | 7 000     |
| Заборгованість різних дебіторів | 4 900     | Заборгованість різним кредиторам    | 2 700     |
| Разом                           | 1 428 700 | Разом                               | 1 428 700 |

ЗАПИСАТИ В РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЖУРНАЛ ОПЕРАЦІЇ ТОВ «РУТА» ЗА ЛИПЕНЬ Р.:

1. Одержано в касу: з поточного рахунка 25 800 грн. і від підзвітної особи невикористані аванси — 200 грн., усього 26 000 грн.
2. Надійшли на склад від постачальників матеріали на суму 48300 грн., паливо — 11 700 грн., усього 60 000 грн.
3. Зараховано на поточний рахунок: короткостроковий кредит банку — 27 000 грн., від різних дебіторів — 1300 грн. та внесок готівки з каси — 300 грн., усього 28600 грн.
4. Перераховано з поточного рахунка: в погашення заборгованості постачальникам — 21 000 грн., різним кредиторам — 1900 грн. і в погашення кредиту банку — 15 000 грн., усього 37 900 грн.
5. Видано з поточного рахунка готівкою: на заробітну плату — 12 000 грн., на господарські потреби — 800 грн., усього — 12 800 грн.
6. Відпущено зі складу і витрачено на виробництво: матеріали — 12 500 грн. і паливо — 4400 грн., усього — 16 900 грн.
7. Видано з каси: заробітна плата — 3700 грн., під звіт на господарські потреби — 50 грн., кредиторам в погашення заборгованості — 800 грн. та внесено на поточний рахунок — 200 грн., усього 3850 грн.

Підрахувати обороти по рахунках, визначити в них кінцеві залишки і скласти баланс на кінець липня року.

3. Сформулювати зміст господарських операцій на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

- |    |         |         |    |         |         |
|----|---------|---------|----|---------|---------|
| 1. | Д-т 791 | К-т 93  | 3. | Д-т 312 | К-т 714 |
| 2. | Д-т 794 | К-т 982 | 4. | Д-т 377 | К-т 744 |

### Тестові завдання

**1.Які вимірники застосовуються в бухгалтерському обліку?**

- а)фактичні, матеріальні;
- б)нормативні, активні;
- в)планові, розрахункові;
- г)натуральні, грошові

**2.До оборотних активів відносять:**

- а)основні засоби;
- б)грошові кошти;
- в)фонди;
- г)кредитори

**3.До зобов'язань підприємства відносять:**

- а)нерозподілений прибуток;
- б)дебіторську заборгованість;
- в)кредити банку;
- г)знос основних засобів

**4.Основні засоби — це:**

- а)оборотні активи підприємства;
- б)засоби, термін експлуатації яких більше 12 місяців або операційного циклу, якщо він триває більше одного року;

в)засоби, термін експлуатації яких менше 12 місяців або операційного циклу;

г)засоби, термін експлуатації яких перевищує 12 місяців з дати балансу

**5.До виробничих запасів підприємства відносять:**

- а)основні засоби;
- б)паливо;
- в)товари;
- г)капітальні вкладення.

**6.Основні засоби відносяться до:**

- а)необоротних активів;
- б)зобов'язань;
- в)оборотних активів;
- г)капітал.

**7.До зобов'язань підприємства відносять:**

- а)кредитори;
- б)статутний капітал;
- в)дебітори;
- г)фінансові інвестиції.

**8.Який із названих об'єктів не належить до власного капіталу:**

- а)резервний капітал;

- б) статутний капітал;
- в) кредиторська заборгованість, забезпечена власним векселем;
- г) нерозподілений прибуток.

**9. До оборотних активів відносять:**

- а) розрахунки з оплати праці;
- б) нематеріальні активи;
- в) резервний капітал;
- г) поточні фінансові інвестиції.

**10. Розрахунки по авансах одержаних — це:**

- а) розрахунки з кредиторами;
- б) необоротні активи;
- в) нематеріальні активи;
- г) розрахунки з дебіторами.

**11. Незавершене виробництво — це :**

- а) предмети праці, що знаходяться на загальнозаводських складах;
- б) сировина і матеріали;
- в) оборотні активи сфери обігу;
- г) предмети праці, які знаходяться в обробці на робочих місцях.

**12. Поточна дебіторська заборгованість відноситься до:**

- а) зобов'язань;
- б) необоротних активів;
- в) оборотних активів;
- г) власного капітал.

**13. Яке із тверджень є неправильним:**

- а) активи — це ресурси, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому;
- б) активи — це ресурси, що контролюються;
- в) активи — це ресурси підприємства, які є результатом минулих подій;
- г) активи — це ресурси, прийняті підприємством на відповідальне зберігання в результаті минулих подій.

**14. Принцип обачності передбачає застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігти:**

- а) завищенню оцінки зобов'язань та витрат і заниженню оцінки активів та доходів підприємства;

- б) заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;

- в) завищенню оцінки зобов'язань та доходів і заниженню оцінки активів і витрат підприємств.

**15. Операційний цикл — це:**

- а) проміжок часу між придбанням запасів та реалізацією виробленої з них продукції або товарів і послуг;
- б) проміжок часу між відвантаженням та оплатою реалізованої продукції або товарів і послуг;
- в) проміжок часу між придбанням запасів та отриманням коштів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг;
- г) проміжок часу між завершенням виробництва (придбанням) та реалізацією продукції (товарів, послуг).

**16. Вкажіть, за яким принципом первинна вартість товарів включає: суму, сплачену постачальникам, вартість транспортних витрат по завезенню товарів, інших витрат, пов'язаних з придбанням товарів:**

- а) історичної собівартості;
- б) повноти;
- в) превалювання сутності над формою;
- г) автономності.

**17. Вкажіть, за яким принципом заборгованість товариства з обмеженою відповідальністю не може бути погашена за рахунок власних коштів засновників:**

- а) нарахування та відповідності доходів і витрат;
- б) автономності;
- в) превалювання сутності над формою;
- г) історичної собівартості.

**18. У валюту балансу основні засоби включаються за:**

- а) залишковою вартістю;
- б) первісною вартістю;
- в) справедливою вартістю;
- г) вартістю в залежності від часу придбання.

#### 4.Завдання семестрових екзаменів(письмових залікових робіт):

##### Питання до іспиту з дисципліни

1. Сутність бухгалтерського обліку. Поняття господарського обліку.
2. Бухгалтерський облік, ціль, функції і основні принципи.
3. Облікові вимірники, що застосовуються в обліку .
4. Бухгалтерський баланс, його зміст і побудова.
5. Зміст статей балансу (звіту про фінансовий стан) за НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Терміни, що використовуються в НП(С)БО. Характеристика статей балансу.
6. Вплив господарських операцій на зміни у балансі. Типи змін.
7. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст, побудова. Класифікація рахунків та їх характеристика.
8. Подвійний запис, його сутність і значення. Кореспонденція рахунків.
9. Характеристика синтетичних і аналітичних рахунків бухгалтерського обліку та взаємозв'язок між ними.
10. Бухгалтерські документи, їх роль та значення. Класифікація документів.
11. Вимоги до змісту, структури й оформлення документів. Зберігання документів. Виправлення помилок [у документах](#). Організація документообороту.
12. Інвентаризація та її значення в контролі за власністю.
13. Облікові реєстри. Поняття та роль облікових реєстрів.
14. Поняття необоротних активів, їх склад і значення в готельно-ресторанній діяльності. Класифікація необоротних активів.
15. Визначення, визнання і оцінка основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби». Документування господарських операцій із руху основних засобів і їх облік.
16. Поняття та [методи нарахування](#) зносу (амортизації) основних засобів за П(С)БО 7 «Основні засоби». Інвентаризація основних засобів.
17. Витрати, що формують готельні послуги, їх структура.
18. Визнання витрат. Класифікація витрат і їх вплив на організацію бухгалтерського обліку. Прямі витрати готелів.
19. Загально -виробничі витрати і їх розподіл. Система рахунків на виробництво готельних послуг. Організація аналітичного обліку витрат на виробництво. Методи обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості готельних послуг.
20. Поняття і форми організації діяльності ресторанів і кафе готелів.
21. Методи обліку витрат на виробництво власної продукції в ресторанах і кафе.
22. Документальне оформлення вибуття і продажу власної продукції і купованих товарів за готівковим та безготівковим розрахунком. Собівартість реалізованої продукції ресторанів і кафе.
23. Порядок ведення касових операцій та їх документальне оформлення.
24. Облік касових операцій. Інвентаризація каси. Поняття і облік грошових коштів у дорозі та контроль за їх надходженням.
25. Документальне оформлення операцій на поточному рахунку в банку. Виписки банку. Облік операцій на рахунках у банках.
26. Види капіталу та їх характеристика. Формування власного капіталу підприємств, які надають готельні послуги.
27. Облік зареєстрованого капіталу. Облік пайового та інших видів капіталу.
28. Облік забезпечення зобов'язань. Цільове фінансування та цільові надходження.
29. Облік зобов'язань. Визначення та визнання зобов'язань за П(С)БО 11 «Зобов'язання». Класифікація зобов'язань
30. Облік довгострокових зобов'язань.
31. Облік поточних зобов'язань підприємств готельного господарства.
32. Облік розрахунків із постачальниками й іншими кредиторами.

33. Облік розрахунків з оплати праці працівників готельного господарства та ресторанів і кафе. Види та форми оплати праці.
34. Основні принципи обліку доходів у підприємствах готельно-ресторанного господарства.
35. Формування й облік доходів закладів готельного господарства. Основні вимоги до визнання, складу й оцінки доходів згідно П(С)БО 15 «Дохід». Класифікація доходів.
36. Доходи від діяльності готельного господарства та ресторанів і кафе. Документальне оформлення доходів від надання готельних послуг.
37. Облік фінансових результатів. Порядок розподілу й використання прибутку.
38. Фінансова звітність. Склад, призначення фінансової звітності та порядок її складання.
39. Характеристика НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».
40. Використання показників фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.

## Приклад екзаменаційног білету:

### Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Напрямок підготовки 6.140103 «Туризм»

Семестр 7

Форма навчання денна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): перший (бакалаврський)

Навчальна дисципліна: **Бухгалтерський облік туристичної діяльності**

### ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ (ЗАВДАННЯ) № 23

1. Склад та облік витрат операційної діяльності. (5 балів)
2. Задача (10 балів) Баланс на 1 грудня 2017 року.

|                         |           |                   |           |
|-------------------------|-----------|-------------------|-----------|
| Основні засоби          | 847 000   | Статутний капітал | 1 061 000 |
| Матеріали               | 32 000    | Кредити банків    | 40 000    |
| Незакінчене виробництво | 5 000     | Постачальники     | 20 000    |
| Каса                    | 2 000     |                   |           |
| Поточний рахунок        | 235 000   |                   |           |
|                         |           |                   | 1 121 000 |
| РАЗОМ                   | 1 121 000 | РАЗОМ             |           |

За місяць на підприємстві були здійснені наступні господарські операції:

1. Отримані в касу з поточного рахунку грошові кошти у сумі 35 000 грн.
  2. За рахунок кредиту, наданого банком, сплачена заборгованість постачальникам 20 000 грн.
  3. Оприбутковано на склади матеріали, придбані у постачальника у сумі 162 000 грн.
  4. Відпущено у виробництво матеріали для виготовлення продукції вартістю 100 000 грн.
  5. Перераховано з поточного рахунку підприємства у часткове погашення заборгованості:  
Банку-по отриманим кредитам 40 000 грн.  
Постачальникам-за придбані матеріали 20 000 грн.  
Разом 60 000 грн.
  6. Зарховані на баланс основні засоби ,внесені власниками у статутний капітал підприємства 168 000 грн.
- Складіть баланс на 1 січня 2007р

3. Задача (15 балів) Туристична фірма "Канікули" випустила 1.01.2000р. 1000 піт. довгострокових облігацій номіналом 100дол. кожна, на 4 роки, процентна ставка 12 %. Квота до ціни дорівнює 100. Сплата процентів інвесторам 2 рази на рік: 1 липня та 1 січня наступного року. Відобразити в обліку операції випуску та сплати процентів за перший рік.

4. Сформулювати зміст господарських операцій (10балів)

Д-т 704 К-т 685; Д-т 7031 К-т 791; Д-т 791 К-т 903; Д-т 791 К-т 92Д-т 791 К-т 93

Затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу

протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2018 року

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (А.Ю. Парфіненко )

підпис

Екзаменатор \_\_\_\_\_ (О.В. Євтушенко)

підпис